

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *Wafikowszky Károly*
Cím: *Séta Budapest sétaterein*

Forrás: *Nemzeti Ujság*

Bn

1924. 9. 21.

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy *712.21*

Hely

Idő *"1924"*

Személy

Séta Budapest sétaterein

Mozgalmas élet a szegényes pesti parkokban — Anna Pavlovna sétalovaglása és az állástalan tisztviselő (Körösmezey Kató rajzaival)

(A Nemzeti Ujság tudósítójától.) Árva és kopár ez a város, mert nincsenek sétaterei. Ami van, egy kisebb metropolisznak talán megtenné, de Budapestnek bizonyára nem elég. Aki külföldi itt járt, mind megbámulta, megcsodálta amerikai stílusban fejlődött szép fővárosunkat — de keresték a jót. Amit láttak, nem volt elég nekik, akik Párisban, Londonban, Amerikában és Németország városaiban hozzászórtak a hatalmas nagy parkok dímenzióihoz.

Városépítő autochton őseink nem nagy gondot fordítottak a fákra. De hát nekik nem is kellett. Mi volt Budapest száz évvel ezelőtt? A tizenharmadik század elején, akkor, amikor Páris 730.000, Nápoly 500.000, Berlin 60.000 lakossal dícselkedhetett, Budapesten 12.000 ember lakott a város falain belül. A város fala pedig a Belvárost kerítette be. Ott, ahol ma a Dorottya-utca kezdődik, volt a Váci-kapu, a Calvin-téren a Kecskeméti-kapu és a mai Kossuth Lajos-utca és Rákóczi-ut összetalálkozásánál pedig a Hatvani-kapu állt. Egy ilyen kis területnek bizony nem kellett a park, elég volt helyette a Gellért-hegy, a Sas-hegy meg a Svábhegy. Való igazság, hogy Budapest topográfiailag egyik legnagyobbterűbb

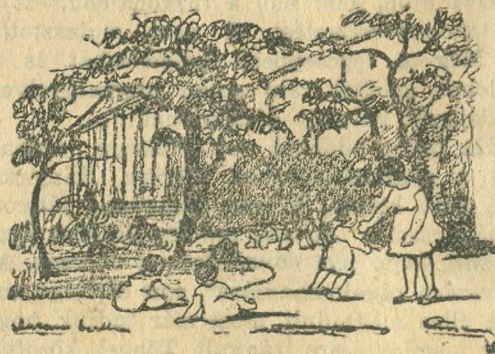
A „center“.

fekvésű város: negyedóra alatt a legszabadabb természetben, völgy öln, rét fűvén esatangelhatunk.

Talán ez volt az oka, hogy elődeink nem sok ügyet vetettek a város parkirozására.

Nincs is több, mint három nagy ültetvénye Budapestnek. A Városliget, a Városmajor, meg a Népliget. Az első kettő régebbi alapítás, még József császár korából való, a Népliget napjainkban létesült, alig 30 éves. A millenium előtt ültették el az első cserjéket. Létesítése a városnak mindössze 119.000 forintjába került.

Amikor József nádor volt Budán a király helytartója, mintha nagyobb lendületet vett volna a város fejlődése esztétikai szempontból. A Városliget kiépítése és a Városligeti fasor ültetése a nádor nevéhez fűződik. És ezt is kedves önzésnek és egy szép asszonynak köszönhetjük. A nádor akkor akart házasodni, menyasszonya II. Pál cár leánya, a világszép

Dél előtt a Muzeumkertben.

Anna Pavlovna nagyhercegnő volt. Az orosz hercegnő nagyon szerette a természetet és kedves szó-

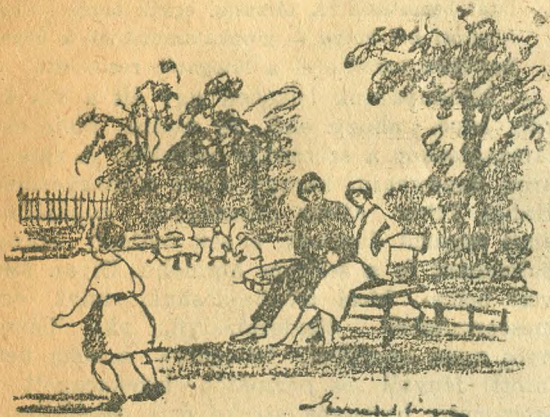
rakozása volt a lovaglása. Hogy menyasszonyának e két szenvedélyét kielégíthesse, fejlesztette a nádor a Városligetet és csináltatott árnyas lovagló-utat. A sűrű vadgesztenyesor valóban igen kellemes nyáron.

Az őszi nap minden erejével összeszedi meleg sugaraikat és pazar bőkezűséggel ontja erre a szegény, megszenvedett városra. Mintha kárpótolni akarná az embereket a hosszú télen át elszenvedett gyötrelmekért. Ősszel és tavasszal a legszebb a pesti sétater. Tavasszal rózsaszín és kékeszöld pasztelben mosódik el a pesti kötengerben álló néhány zöld oázis, ősszel egy érett, szép asszony biborvörös és a haragvó zöld brokátból készült, aranyszálakkal teleszótt ruhájához hasonló a Muzeum-kert és Erzsébet-park.

A Muzeum-kert. A magyar Faubourg St. Germain közepén terül el méltóságteljesen, Pollák mester klasszikus oszlopsorával, egyszerűségében hatalmas alkotása hirdeti a diákok sokaságának az antik kor nagyságát.

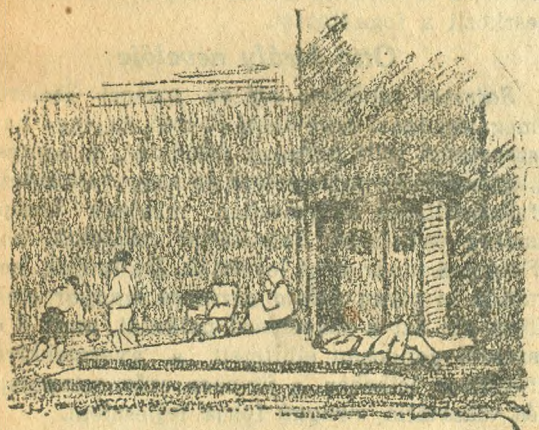
A Muzeum-kert közönsége naponta háromszor változik. Reggeli seregszemle: nyugdíjas tisztviselő, akik

az ujságot olvasva sütkéreznek a padokon, életbimbók fényes kocsikban, apró vihangoló, ugránczó, játékozó emberkék és nurse-ök serege. Most fájdalom, új sötét szín vegyült ebbe a képbe. Az állásokat vesztett tisztviselők el-elvegyülnek a százados fák alatt a gondtalan gyermekek tömegében...

Idill az Erzsébet-téren.

A régi német színház egykori helyén van a főváros legszebb és leggondozottabb parkja, az Erzsébet-tér. Kioszkjában, melyet *Haliczky* épített és amelyben főleg a Lipótváros kereskedő asszonyai gyültek össze a délutáni kávé mellé egy kis tereferére, régente katonazené játszott. Itt volt a cselédkorzó. A kimenős baka meg huszár itt találkozott falujabeli mátkájával. Ennek is vége már. Nincsen már katonazené és nem látni már fényesre pucolt bakát, Kacér írógépes leány és a levelezési osztály gyakornoka szövögetik a jövő képét.

Szinlapárusok pihenője a Városi Színház kapujában.

A külső városrész egyik leghatalmasabb — csak budapesti méretek szerint — tere a *Tisza Kálmán-tér*. Egészen új alkotás. Alig két évtized előtt még itt volt az ócska-piac, melyet az Operaház építésekor plántáltak át. Eredeti neve után *Schiffmanns-Platz*nak is nevezték, mert ötven évvel ezelőtt a mai Operaház helyén, a Hajós-utca és Dalszínház-utca közt volt az ószeresek piaca. Amikor erről a helyről a Teleki-terre küldték az ószereseket, parkirozták az egész teret. Elég jól sikerült, csak a fák csenevészek még,

Reggeli séta a Margithidnál.

Hivatásának még nem felel meg, pedig éppen itt, a zsúfolt tömeglakások környékén volna a legnagyobb szükség portmegkötő, ózont lehelő terebélyes fákra. Az élet itt már zajosabb. A lurkók itt a most divatos sportot: a *birkózást és boxolást gyakorolják*. Este meg színlapot árulnak a Városi Színház kapujában.

Új még a Margithid pesti hídfőjénél a Palatinusz-házak környékén levő sétány, ahol szintén jól fésült, szépen öltözött fiúk és leányok fürdenek meg az ősi nap tengerében.

Wailkowszky Károly.